

Ankara Sanayi Odası

NORVEÇ KRALLIĞI

ÜLKE NOTU

Uluslararası İlişkiler ve Dış Ticaret Müdürlüğü

Ağustos 2025

GENEL BİLGİLER

Resmi Adı	Norveç Krallığı
Yönetim Şekli	Parlamente Demokrasi- Anayasal Monarşi
Nüfus	5.629.487 (Ağustos 2025, IMF)
Dil	Norveççe
Yüzölçümü	323.895 km ²
Başkent	Oslo
Başlıca Şehirleri	Bergen, Trondheim, Stavanger
Devlet Başkanı	Kral V. Harald
Para Birimi	Norveç Kronu (NOK)

SİYASİ DURUM

Norveç parlamenter bir yapı çerçevesinde “anayasal monarşi” ile yönetilmektedir. Kral V. Harald 1991’de tahta çıkmıştır. Genel seçimler dört yılda bir yapılmaktadır. Son seçimler 13 Eylül 2021 tarihinde gerçekleştirilmiştir. Norveç’te 2025-2029 parlamento dönemi için ulusal meclis üyelerini seçmek üzere 8 Eylül 2025’te parlamento seçimleri yapılması planlanmaktadır.

ANKARA’DAKİ NORVEÇ BÜYÜKELÇİLİĞİ

Ekselansları Andreas Gaarder
Norveç’in Türkiye Büyükelçisi

Ekselansları Andreas Gaarder, 2023 tarihinden bu yana Norveç Krallığı’nın Türkiye Cumhuriyeti nezdindeki Büyükelçisi olarak görev yapmaktadır.

Öne çıkan görevleri:

- 2014 yılında Afrika Birliği nezdinde Norveç Büyükelçisi olarak görev yapmıştır
- Türkiye’nin yanı sıra Kosova ve Arnavutluk için de büyükelçi konumundadır. Ayrıca Azerbaycan’a da akredite büyükelçi olarak görev yapmaktadır.

ODAMIZIN NORVEÇ BÜYÜKELÇİLİĞİ İLE İLİŞKİLERİ

- 26 Kasım 2021 tarihinde, Öz İplik İş Sendikası tarafından uygulanmaya başlanan, Norveç Büyükelçiliği tarafından finanse edilen “İş Yerinde Kadına Yönelik Şiddet ve Tacizin Önlenmesi Projesi” kapsamında Grand Ankara Otelde 190 sayılı ILO sözleşmesinin ülkemizde kabul edilmesi ve uygulanması için yol haritası hazırlanması gündemiyle Sosyal Diyalog Platform Toplantısı gerçekleştirilmiştir.
- Odamız, Norveç ile ekonomik ve sektörel iş birliklerinin geliştirilmesi, ilişkilerin kurumsal düzeyde güçlendirilmesi ve karşılıklı temasların daha da sıklaştırılmasını hedeflemektedir.

TÜRKİYE-NORVEÇ İLİŞKİLERİ

- Diplomatik ilişkilerin kurulduğu 1926 yılından bu yana dostane ilişkiler içinde olan Türkiye ve Norveç, NATO ülkeleri olarak çeşitli uluslararası ve bölgesel konular hakkında benzer görüşleri paylaşmaktadırlar.
- 1926’da başlayan diplomatik ilişkilerden sonra ilk kez Norveç Kraliyet ailesinin Türkiye’ye resmi devlet ziyareti 2002 yılında gerçekleşmiş ve iki ülke arasındaki ekonomik ve ticari ilişkilerin geliştirilmesi için önemli görüşmeler yapılmış ve ilerleyen süreçte 2014’te DEİK ile Innovation Norway arasında Türkiye-Norveç İş Konseyi’nin kurulmasına giden sürecin diplomatik zemini hazırlanmıştır.
- Norveç Dışişleri Bakanı 24 Nisan 2025 tarihinde ülkemize bir ziyaret gerçekleştirmiştir.
- Norveç’ten Türkiye’ye 2002-2024 döneminde yapılan doğrudan yatırımlar 1,2 milyar dolar; Türkiye’den Norveç’e aynı dönemde yapılan doğrudan yatırımlar ise 222 milyon dolardır.
- Norveç, 2019’da Türkiye’ye uyguladığı savunma sanayi ihracat kısıtlamasını 2024’te kaldırmıştır. Bu gelişme savunma ve teknoloji iş birliklerinin tekrar açılmasına imkân vermiştir.
- Norveç’te yaşayan Türk toplumu yaklaşık 28 bin kişidir.
- Ülkemizi 2024 yılında ziyaret eden Norveçli turist sayısı 223 bine ulaşmıştır.
- İki ülke arasında Ekonomi ve Ticaret Ortak Komitesi’nin kurulmasına yönelik çalışmalar sürdürülürken; 2026 yılı Türkiye ile Norveç arasında diplomatik ilişkilerin tesis edilmesinin 100’üncü yıl dönümü olacaktır.

ANKARA’DAN NORVEÇ’E ULAŞIM

Ankara’dan Norveç’e veya Norveç’ten Ankara’ya direkt uçuş mevcut değildir.

ÜLKEYE GENEL BAKIŞ

Norveç Krallığı İskandinav Yarımadası’nın batısında yer alan bir ülkedir. Doğuda İsveç, kuzeydoğuda Finlandiya ve Rusya ile kara sınırları bulunurken batısı Atlas Okyanusu’na açılmaktadır. Fiyortlarıyla ünlü olan Norveç, Kuzey Kutup Dairesi’ne kadar uzanan stratejik bir coğrafyaya sahiptir. Başkent Oslo ülkenin siyasi ve ekonomik merkezi durumunda olup, Bergen, Trondheim, Stavanger, Tromsø ve Kristiansand gibi şehirler de hem sanayi hem kültürel yaşam açısından öne çıkmaktadır. Norveç’in nüfus yoğunluğu kilometrekare başına 15 kişi civarındadır ve kentleşme oranı %85’in üzerindedir. Ortalama yaş 39,7 olup nüfusun önemli bir kısmı iyi eğitilmiş ve yüksek refah seviyesine sahiptir. Sağlık ve eğitim sistemleri dünyanın en gelişmişleri arasında yer alır. Yaşam kalitesi, düşük suç oranları ve yüksek sosyal güvenlik standartları ile Norveç, İnsani Gelişmişlik Endeksi’nde uzun

süredir üst sıralarda yer almaktadır. Norveç'in dünya özgürlük skoru 99/100; demokrasi endeksi de 10 üzerinden 9.81'dir (Demokrasi endeksi, vatandaşların siyasi hak ve özgürlüklerden yararlanma derecesini 0–10 arasında ölçmektedir).

Norveç, Avrupa'nın en pahalı ülkesidir.

Norveç, 2023 yılında 8 milyar dolar ile doğrudan yabancı yatırım çeken ülkeler arasında 36. sıradadır (ABD 311 milyar dolar ile 1. Türkiye 10 milyar dolar ile 31. sırada yer almaktadır (Kaynak: UNCTAD-2025)).

ÜLKE EKONOMİSİNİN YAPISI

Norveç, dünyanın en zengin ve gelişmiş karma ekonomilerinden birine sahiptir. Endüstri devrimi döneminde özellikle su gücünün ve elektriğin kullanımı Norveç'te erken başlamıştır. Denizden petrol çıkartıp satma 1980'lerden sonra ivme kazanmış ve en önemli gelir kaynağı haline gelmiştir. **Petrol ve doğal gaz rezervleri** ülkenin en önemli gelir kaynağını oluştururken, **deniz ürünleri ve alüminyum** da ihracatta güçlü kalemler arasındadır. Gübre üretimi (bir çeşit elektrik ihracatı olarak görülebilir) önemli geleneksel uzmanlık alanlarından biridir. Ülkede önemli sanayi kollarındaki firmalar devlete aittir.

Yer şekilleri ve iklim koşulları sebebiyle ülkenin tarıma elverişli olmaması; Norveç'in ithalatında tarım ürünlerinin önemli bir yer edinmesine sebep olmuştur. Petrol, bakır, doğalgaz, nikel, demir, çinko, kurşun, balık, kereste ve hidrolik enerji başlıca doğal kaynaklarıdır.

2023 yılında ülkenin **gayri safi yurt içi hasılası yaklaşık 483 milyar dolar** olarak gerçekleşmiş, kişi başına gelir ise **87 bin doların üzerine çıkmıştır**. Enflasyon oranı 2023 yılında %5,8 seviyesinde ölçülmüş, işsizlik ise %3,3 gibi düşük bir seviyede seyretmiştir. Norveç'in kamu borç stokunun GSYH'ye oranı %37 civarında olup ülke mali disiplin açısından güvenli bir konumda bulunmaktadır. Petrol ve doğal gaz gelirlerinin önemli bir kısmı Norveç Varlık Fonu'na aktarılmakta, bu fon da ülkenin uzun vadeli refahını güvence altına almaktadır. Ülke kişi başına düşen milli gelir açısından Dünya Bankası'na göre dördüncü, IMF'ye göre ise sekizinci sırada yer almaktadır. 2025 yılında cari fiyatlara göre, 504 milyar dolar olacağı tahmin edilen GSYİH'nın 2026 yılında 521 milyar dolar olması beklenmektedir. (IMF-2025) Norveç, cari fiyatlara göre, **2025 yılı itibariyle 196 ülke arasında dünyanın 32. büyük ekonomisidir.**

Norveç **yüksek katma değerli enerji ürünleri ve denizcilik sektöründe uzmanlaşmıştır.** İhracatında **petrol ve doğal gaz, balıkçılık ürünleri (özellikle somon), gemi ve denizcilik ekipmanları, metaller (alüminyum, ferrosilikon) ve kimyasallar** öne çıkar. İthalatta ise **makinelere, taşıt araçları, elektronik cihazlar, gıda ürünleri, tekstil ve kimyasal ürünler** başlıca kalemlerdir. Dış ticaret hacmi 200 milyar ABD doları civarındadır ve **enerji ihracatı sayesinde uzun yıllardır dış ticaret fazlası vermektedir.** İç pazarın küçüklüğü sebebiyle ihracat odaklı bir ekonomi yapısına sahiptir. Norveç özellikle petrol ve doğal gaz, deniz ürünleri, gemi inşası ve denizcilik teknolojileri, alüminyum üretimi ve enerji sektörlerinde tarihsel bir rekabet gücüne sahiptir. **Norveç, Orta Doğu ülkeleri hariç tutulduğunda kişi başına düşen petrol ve doğalgaz üretiminde birinci sıradadır.**

DETAYLI SEKTÖREL ANALİZ

Norveç ekonomisi, tarım, sanayi ve hizmetler olmak üzere üç temel sektör üzerine inşa edilmiştir. Ekonomide tarım sektörü yaklaşık %1,6'lık payla sınırlı bir öneme sahiptir. Buna karşın sanayi sektörü %34,7 oranında bir katkı sağlayarak ekonominin üretim ve ihracat gücünü temsil etmektedir. Sanayi içinde özellikle petrol ve doğalgaz, balıkçılık, madencilik, imalat ve enerji sektörleri öne çıkmaktadır.

En yüksek payı ise hizmetler sektörü almaktadır. %63,5'lik oranıyla sağlık, eğitim, finans, turizm ve kamu hizmetlerini kapsayan bu alan, Norveç ekonomisinin temel taşı niteliğindedir. Özellikle petrol ve doğalgaz sektörü, sanayi içerisindeki baskın konumuyla GSYİH'nın yaklaşık %24'ünü tek başına oluşturmaktadır.

Bu dağılım, Norveç ekonomisinin güçlü enerji kaynaklarına dayalı sanayi yapısını ve geniş kapsamlı hizmetler sektörünü ön plana çıkarmaktadır.

Enerji (doğalgaz ve yenilenebilir), denizcilik ve offshore hizmetleri ve deniz ürünleri ve yetiştiricilik (balıkçılık) Norveç ekonomisinin sürdürülebilir büyüme ve küresel rekabet gücü açısından hayati öneme sahip üç temel sektördür.

Somon, beyaz etli balıklar, pelajik balıklar, kurutulmuş balıklar ve konserve deniz ürünleri balıkçılık alanında ülkenin öne çıkan ihraç ürünleri arasındadır.

Ülkede endüstriyel minerallerin üretiminde son yıllarda belirgin bir artış kaydedilmektedir. Buna karşın, doğal taş, mıcır, kum ve çakıl üretimi daha ılımlı bir büyüme göstermekte ve sektör genelinde yeniden yapılanma süreci yaşanmaktadır. Norveç, endüstriyel mineral üretiminde küresel ölçekte stratejik bir konuma sahiptir. Dünya genelindeki en büyük olivin madenlerinden birine sahip olan ülke, olivin üretiminde lider konumda bulunmaktadır. Ayrıca, önemli bir diğer endüstriyel mineral olan nefelin siyenitte dünyanın en büyük üç üreticisinden biri olarak öne çıkmaktadır.

Bununla birlikte, özellikle kâğıt sanayinde dolgu maddesi olarak kullanılan kireçtaşı, Norveç dünyanın en büyük üreticisi konumundadır. Bu durum, ülkenin endüstriyel mineral üretimindeki çeşitliliğini ve uluslararası pazarlardaki güçlü rekabet avantajını açıkça ortaya koymaktadır.

Enerji sektörü, Norveç ekonomisinin en belirleyici unsurlarından biridir. **Ülke, Avrupa'nın en büyük doğal gaz tedarikçisi konumuna yükselmiş** ve petrol ile gaz ihracatı 2022'de toplam ihracatın %73'ünü oluşturmuştur. Elektrik üretiminde hidroelektrik %90'ın üzerinde bir paya sahiptir, ancak son yıllarda **açık deniz rüzgâr enerjisi** hızla yükselen bir alan haline gelmiştir. Hükümet, 2040 yılına kadar 30 GW kapasite hedefi koyarak bu alanda büyük bir dönüşüm planlamaktadır. Aynı zamanda elektrikli araçların yaygınlaşması ve biyoyakıt kullanımıyla enerji tüketiminde petrol ürünlerinin payı azalırken, vergi politikaları da fosil yakıt kullanımını caydırıcı yönde şekillendirilmektedir.

Sanayi sektörü ise büyük ölçüde devlet kontrolünde olup stratejik öneme sahip şirketler devletin doğrudan veya dolaylı hissedarlığı altındadır. Equinor, Statkraft, Norsk Hydro ve Telenor gibi şirketler hem ulusal hem de uluslararası ölçekte önemli aktörlerdir. Norveç iş dünyası ile araştırma toplulukları arasındaki yakın iş birliği sayesinde ülke, enerji, telekomünikasyon ve ileri malzeme teknolojileri gibi alanlarda küresel ölçekte rekabetçi çözümler geliştirmektedir.

Genel olarak bakıldığında Norveç, **enerji ve maden ihracatına dayalı** güçlü ekonomik yapısını korurken, hizmet sektöründeki çeşitlenme ve yenilenebilir enerji ile sağlık teknolojilerinde ortaya

ıkan yeni fırsatlar sayesinde gelecekte büyümesini daha dengeli bir şekilde sürdürme potansiyeline sahiptir.

ÖNDE GELEN NORVE L    RKETLER VE SEKTÖRLER

- Norveç'in küresel alanda  ne çıkan şirketleri arasında en bilinen isim **Equinor**'dur. Daha  nce Statoil adıyla bilinen bu enerji devi, hem petrol ve doğal gaz alanında hem de yenilenebilir enerji yatırımlarıyla uluslararası tanınırlı a sahiptir.¹
- **Telenor**, telekomünikasyon sektöründe Avrupa ve Asya'nın birçok ülkesinde faaliyet gösteren güçlü bir markadır. Mobil iletişim alanındaki yatırımları sayesinde Norveç'in uluslararası yüzlerinden biridir.
- **Norsk Hydro**, dünyanın en büyük alüminyum üreticilerinden biri olarak öne çıkar. Hem sanayi hem de sürdürülebilir üretim tarafında önemli bir yere sahiptir. Ek olarak, Ankara'da bir ofisi mevcuttur.
- Benzer  ekilde **Yara International**, dünyanın en büyük gübre üreticilerinden olup tarım ve gıda güvenliği konularında global pazarda güçlü bir konuma sahiptir.
- Enerji ve mühendislik alanında **Aker Solutions**, offshore teknolojilerdeki uzmanlı ıyla bilinir. **DNV (Det Norske Veritas)** ise kalite, sertifikasyon ve risk yönetimi konularında dünya çapında tanınan, güvenilir bir kurumdur.
- **Statkraft**, Norveç'in en büyük yenilenebilir enerji  irketi ve Avrupa'nın da önde gelen hidroelektrik üreticisidir. Tamamen devlete ait olan  irket, hidroelektrik başta olmak üzere rüzgâr, güneş ve enerji ticareti alanlarında faaliyet göstermekte ve Norveç'in enerji ihracatında stratejik bir rol üstlenmektedir.

NORVEÇ'İN DIŞ T CARET 

Norveç'in pazar potansiyeli büyük ölçüde doğal kaynaklara dayanmaktadır. Norveç'in d   ticareti, özellikle petrol, doğal gaz ve deniz ürünleri ihracatıyla şekillenmektedir. ** lkenin d   ticareti genellikle fazla vermekte**, bu da Norveç ekonomisinin güçlü yönlerinden biri olarak öne çıkmaktadır.

Norveç, is yapma kolaylığı endeksinde 9. sırada yer almaktadır.

Norveç'in ihracatında en önemli kalemler **petrol ve doğal gaz ürünleri, balı cılık ürünleri ( zellikle somon), metaller (alüminyum ve ferrokrom gibi) ile kimya sanayii ürünleridir.** Ayrıca gemi ve denizcilik ekipmanları da dikkat çeken diğer ihracat kalemleri arasındadır.

 thalat tarafında ise **motorlu araçlar ve aksam-parçaları, makineler ve mekanik cihazlar, elektrikli cihazlar, gıda ürünleri, ilaç ve tıbbi ürünler**  ne çıkmaktadır. Bunun yanı sıra çeşitli tüketim malları da Norveç'in ithalatında önemli bir paya sahiptir.

¹ **Dip Not:** Equinor 2018 yılında Türkiye'de, özellikle karada petrol ve doğalgaz sondajı yapmayı planladığını açıklamıştır. Şirket, 2019 yılında Türkiye'de bir sondaj kuyusu amayı hedeflemiştir ancak operasyonların sonuçları ve kalıcılığı hakkında net bilgi mevcut değildir.

Ülkenin en çok ithalat yaptığı ülke **Çin** iken; en çok ihracat yaptığı ülke **İngiltere**'dir (2024).

En çok ithalat yapılan başlıca ülkeler sırasıyla;

- Çin Halk Cumhuriyeti (11,95 Milyar \$),
- İsveç (10,51 Milyar \$),
- Almanya (10,49 Milyar \$)
- ABD (7,70 Milyar \$) ve
- İngiltere (4,64 Milyar \$)'dir. Türkiye bu listede **20.sırada (1,84 Milyar \$)** yer almaktadır. ²

En çok ihracat yapılan başlıca ülkeler sırasıyla;

- İngiltere (31,56 Milyar \$),
- Almanya (26,12 Milyar \$),
- Hollanda (17,85 Milyar \$),
- İsveç (11,64 Milyar \$) ve
- Fransa (10,48 Milyar \$)'dır. Türkiye bu listede **16. Sırada (1,24 Milyar \$)** yer almaktadır.

Tablo 1: Norveç'in Ürün Bazında İthalat Sıralaması

Ülkenin en fazla ithal ettiği ürünler:	Tutar
84- Nükleer reaktörler, kazanlar, makineler ve mekanik cihazlar ve bunların parçaları	15,10 Milyar \$
87-Yük taşımaya mahsus römork ve yarı römorklar	10,06 Milyar \$
85- Gümüş oksitli elektrik pilleri, bataryalar	9,38 Milyar \$
27- Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler; bitümlü maddeler, mineral mumlar	6,57 Milyar \$
73- Demir veya çelikten eşyalar	4,64 Milyar \$

Kaynak: TradeMap

Tablo 2: Norveç'in Ürün Bazında İhracat Sıralaması

Ülkenin en fazla ihraç ettiği ürünler:	Tutar
27- Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler; bitümlü maddeler, mineral mumlar	111,11 Milyar \$
03- Balıklar ve kabuklular, yumuşakçalar ve diğer su omurgasızları	15,46 Milyar \$
84- Nükleer reaktörler, kazanlar, makineler ve mekanik cihazlar ve bunların parçaları	5,80 Milyar \$
99- Başka yerde sınıflandırılmamış mallar	5,14 Milyar \$

² Trade Map verileri Norveç'in CIF (Cost, Insurance and Freight) bazlı ithalat kayıtlarını ve transit ticareti içerdiğinden, TÜİK'in FOB (Free on Board) bazlı ihracat verilerinden daha yüksek görünebilmektedir.

Kaynak: TradeMap

Norveç'in ithalat potansiveline göre öne çıkan ürünler ve sektörler

1- İlaç ve Kimya

300441- Efedrin ve tuzlarını içeren ilaçlar; dozlandırılmış veya perakende satış için ambalajlanmış

293070- Bis(2-Hidroksietil) Sülfür (Thiyodiglikol (Inn))

330620- Diş Aralarını Temizlemekte Kullanılan İplikler (Diş İplikleri)

2- Tarım ve Hayvancılık

110423- Mısır taneleri

010513- Ördekler

010599- Kümes hayvanları

3- Demir Çelik ve Metal

730539- Demir veya çelikten eşya

820160- Çit makasları, iki elle kullanılan budama makasları ve iki elle kullanılan benzer makaslar

820240- Zincir halinde olan testere ağzları

Not: Potansiyel sektörler arasından ilk üç sektör ve bunları içeren ilk üç ürün grubu sıralamaya dahil edilmiştir.

Kaynak: kolayihracat.gov.tr

Fırsatlar

- **Enerji zenginliği:** Norveç, dünyanın önde gelen petrol ve doğal gaz ihracatçısıdır. Bu kaynaklar ülkeye güçlü gelir ve yatırım fonu sağlamaktadır.
- **Yüksek refah:** Kişi başı GSYİH 90 bin \$ seviyesindedir. Eğitim, sağlık ve yaşam kalitesi çok yüksektir.
- **Dış ticaret fazlası:** 2024'te 168 milyar \$ ihracata karşılık 98,7 milyar \$ ithalat gerçekleşmiştir. 69 milyar \$ fazla vermiştir.
- **Teknoloji ve sanayi gücü:** Makine, elektronik, deniz ürünleri ve alüminyum ihracatta öne çıkmaktadır. İthalatta da yüksek teknoloji ürünlerine talep yüksektir.
- **Türkiye için potansiyel:** Türkiye'nin ihracatı sınırlıdır ama artış imkânı yüksek görülmektedir. Özellikle gemi-yat, su ürünleri, tekstil, motorlu taşıtlar, makine-elektrik ve medikal cihazlarda fırsatlar mevcuttur.

Zorluklar

- **Enerjiye bağımlılık:** Norveç ekonomisi büyük ölçüde petrol ve doğal gaz gelirlerine dayanmaktadır. Enerji fiyatlarındaki dalgalanmalar, ülkenin ihracat performansını doğrudan ve sert biçimde etkilemektedir.
- **Tarımda kısıtlılık:** Ülkede ekilebilir arazinin toplam yüz ölçümü içindeki payı yalnızca %3'tür. Bu durum, tarım ve gıda ürünlerinde yüksek düzeyde dışa bağımlılığı beraberinde getirmektedir.
- **Rekabetçi pazar:** Türkiye'nin Norveç'in toplam ithalatındaki payı %0,74 seviyesindedir. Bu oran, Norveç pazarına girişte yoğun rekabetin varlığına işaret etmektedir.
- **Yüksek maliyet:** Norveç'te işgücü ve yaşam maliyetleri oldukça yüksektir. Bu koşullar, düşük katma değerli üretim veya yatırım girişimlerinin ülke içinde uygulanabilirliğini sınırlamaktadır.
- **Küçük nüfus:** Yaklaşık 5,6 milyonluk nüfus ve düşük seviyedeki nüfus artış hızı, iç pazarın büyüme potansiyelini kısıtlayan önemli bir unsur olarak öne çıkmaktadır.

Dış Ticaret Politikası ve Gümrükler

Norveç Avrupa Birliği üyesi olmamasına rağmen 1994'ten beri EFTA ve Avrupa Ekonomik Alanı aracılığıyla Tek Pazar'a entegre olarak Avrupa Birliği ile yakın ekonomik ilişkiler yürütmektedir. **Türkiye menşeli sanayi ürünleri ve deniz ürünlerinde gümrük vergisi bulunmamaktadır. İşlenmiş tarım ürünlerinde tavizli rejim uygulanmakta, temel tarım ürünlerinde ise (meyve, zeytinyağı, pirinç, baharat vb.) muafiyetler sağlanmaktadır.** Ülkede ürün etiketlerinin Norveççe olması zorunludur ve metrik sistem kullanılmaktadır. Bu düzenlemeler **Türk ihracatçıları açısından avantaj yaratırken**, aynı zamanda uyulması gereken teknik standartları da beraberinde getirmektedir.

Yatırım Ortamı

Norveç ekonomik ve siyasi istikrarı, şeffaf hukuk sistemi, yüksek yaşam kalitesi, düşük yolsuzluk düzeyi ve yenilikçiliğe verdiği önem ile yatırımcılar için güvenli bir liman olarak görülmektedir. **Özellikle enerji, balıkçılık, ileri teknoloji ve yenilenebilir enerji alanlarında önemli yatırım fırsatları mevcuttur. Ancak yüksek iş gücü ve yaşam maliyetleri, sert iklim koşulları ve yüksek vergiler yatırımcıların göz önünde bulundurması gereken zorluklardır.** Türk firmaları arasında Vestel, Arçelik, Ülker, EasyFishoil ve TOGG gibi markalar Norveç pazarında kendine yer bulmuştur.

İş Kültürü ve Günlük Yaşam

Norveç iş dünyasında güvene dayalı ilişkiler ön plandadır. İş ilişkilerinde uzun vadeli güvenilirlik, fiyat rekabetinden daha önemli görülür. Hiyerarşinin düşük olduğu iş ortamında kararlar çoğunlukla ortaklaşa alınır ve cinsiyet eşitliği önemle gözetilir. İş ortamı gayriresmi görünse de kuralların uygulanmasına büyük önem verilir. Çalışma saatleri genellikle haftada 40 saat ile sınırlıdır. Şirket kurma süresi 4 gündür.

TÜRKİYE’NİN NORVEÇ İLE TİCARETİ

Diğer AB ülkeleriyle karşılaştırıldığında Norveç’in pazar büyüklüğü, coğrafi uzaklığı ve yüksek lojistik maliyetleri nedeniyle Türk ihracatçılarının ilk tercihleri arasında yer almadığı değerlendirilmektedir. Türkiye’den Norveç’e giden yüklerin çoğu doğrudan değil, Almanya, Hollanda veya Danimarka gibi AB limanları üzerinden aktarma yapılarak Oslo’ya ulaştırılmaktadır. Bunun temel nedeni Norveç’in AB üyesi olmaması ve AB gümrük birliği dışında yer almasıdır. Bu nedenle serbest dolaşımda olan bir ürün Norveç’e girişte yeniden gümrük ve KDV işlemlerine tabi olmaktadır. Ayrıca Norveç’in işgücü maliyetlerinin ve genel vergi yükünün yüksekliği, bazı sektörlerde Türk firmalarının pazara giriş iştahını azaltmaktadır. Buna rağmen Norveç’in yüksek alım gücüne sahip küçük ve zengin bir pazar olması, doğru ürün gruplarında Türk ihracatçıları için cazip fırsatlar sunmaktadır.

İki ülke arasındaki ticaret düzenli bir seyir izlemektedir. **Türkiye, Norveç ile dış ticaretinde genel olarak net ithalatçıdır.** 2024 yılı itibarıyla Türkiye’nin Norveç’e ihracatı yaklaşık 713 milyon ABD doları, ithalatı ise 768 milyon ABD doları seviyesindedir. Türkiye’den Norveç’e **ihraç** edilen başlıca ürünler arasında **gemiler ve diğer deniz taşıtları, otomotiv yan sanayi, makine ve mekanik cihazlar, elektrik-elektronik ürünler, demir-çelik ve diğer metaller, tekstil ve hazır giyim, gıda ürünleri ve plastik-kauçuk mamulleri** yer almaktadır. Norveç’ten Türkiye’ye **ithal** edilen başlıca ürünler ise **mineral yakıtlar ve petrol türevleri, balık ve diğer deniz ürünleri, makineler, elektronik cihazlar, alüminyum ve kimyasallar** olarak öne çıkmaktadır.

Norveç iş kültüründe güvene, şeffaflığa ve verilen taahhütlerin yerine getirilmesine büyük önem verilmektedir. Yeni iş ortaklarıyla ilişkilerde mesafeli ve temkinli bir yaklaşım söz konusudur. Bu çerçevede, Türk firmalarının açık, şeffaf ve sürdürülebilir iş planlarıyla pazara giriş yapmaları uzun vadeli iş birlikleri için olumlu sonuçlar doğurabilecektir. Öte yandan, Norveç pazarında Türk ürünlerine karşı genel anlamda olumsuz bir önyargı bulunmamaktadır. Aksine, kalite, sürdürülebilirlik ve satış sonrası hizmetler konusuna önem veren Türk ihracatçılarının iyi tesis edilmiş ticari ortaklıklarla uzun süreli iş olanakları yaratabileceği değerlendirilmektedir.

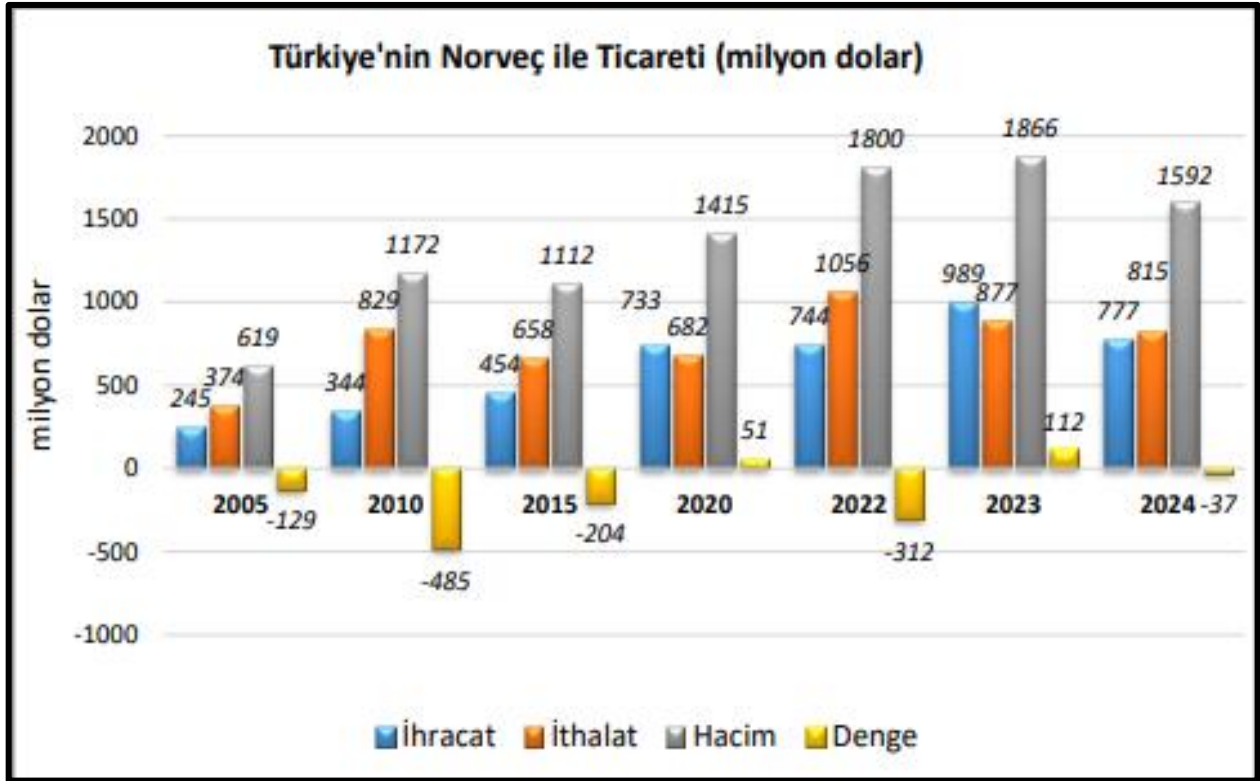
Türkiye ile Norveç arasında çeşitli alanlarda ikili anlaşmalar bulunmaktadır. İlk olarak 24 Ocak 1949 tarihinde bir **Ticaret ve Ödeme Anlaşması** imzalanmıştır. Bunu 13 Kasım 1970 tarihli **Hava Ulaştırma Anlaşması** takip etmiştir. Ardından, 9 Ağustos 1977’de iki ülke arasında **Uluslararası Karayolu Nakliyatına İlişkin Anlaşma** yapılmıştır.

10 Şubat 1978’de taraflar **Ticari, Ekonomik, Sınai ve Teknik İş Birliği Anlaşması** imzalamış, aynı yıl 20 Temmuz 1978’de de **Sosyal Güvenlik Sözleşmesi** yürürlüğe girmiştir. Daha sonra 10 Aralık 1991’de **Türkiye-EFTA Serbest Ticaret Anlaşması** imzalanmış ve ilişkilerin ekonomik boyutu genişletilmiştir.

3 Mayıs 2000 tarihinde enerji alanında iş birliği için bir **Mutabakat Zaptı** düzenlenmiş, 23 Ekim 2004’te ise **Türkiye-EFTA Uygunluk Değerlendirmesinde Karşılıklı Tanıma Anlaşması** yapılmıştır. Bunun devamı niteliğinde, 3 Aralık 2009’da **Ürünlerin Uygunluk Değerlendirmelerinin Karşılıklı Tanınması Protokolü** (Serbest Ticaret Anlaşması eki) kabul edilmiştir.

15 Ocak 2010’da iki ülke arasında **Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması** imzalanmış, son olarak 24 Haziran 2018’de **Türkiye-EFTA Revize Serbest Ticaret Anlaşması** yürürlüğe girmiştir.³

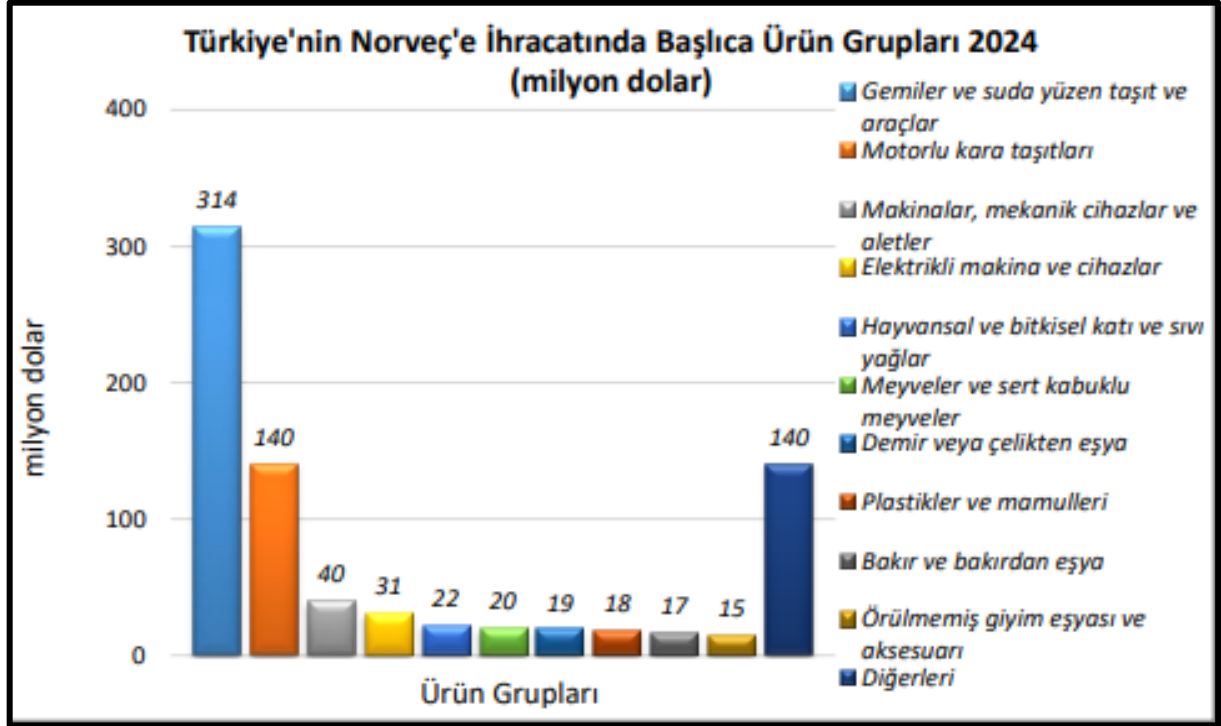
Grafik 1: Türkiye’nin Norveç ile Ticareti

Kaynak: TradeMap

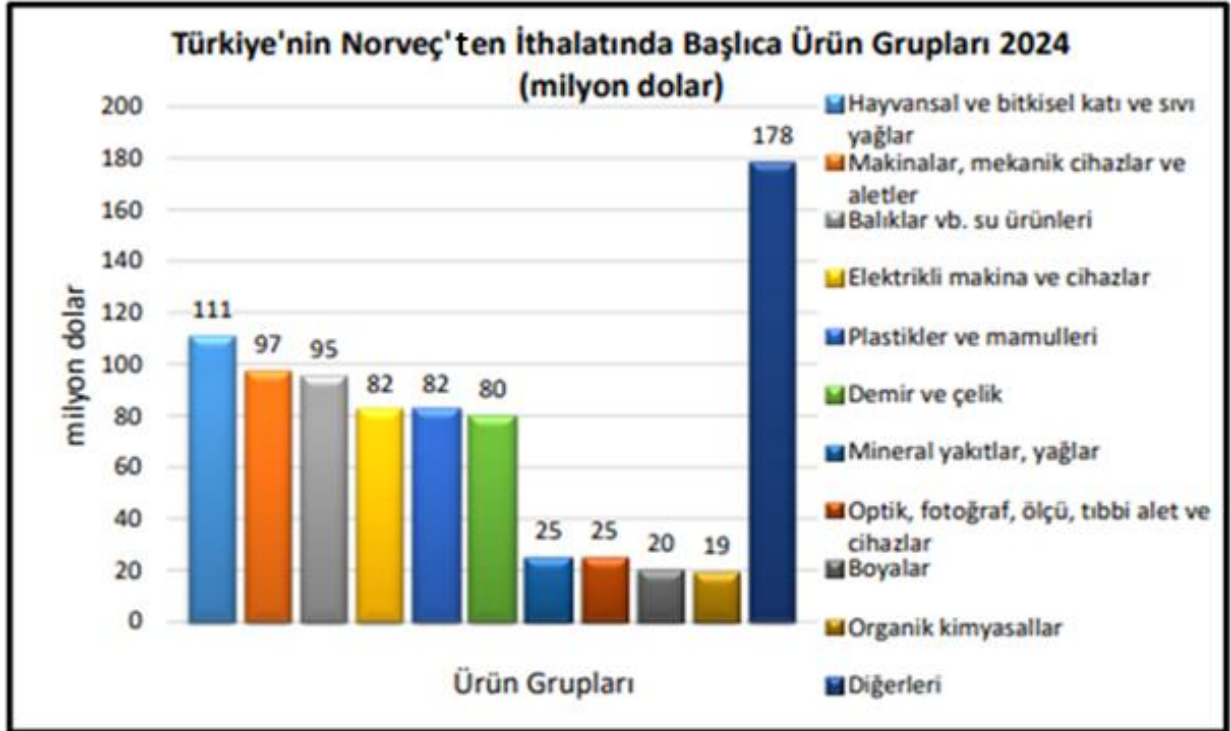
³ *Dip Not:* 09.03.2025 tarihinde Türkiye’nin 1920 tarihli Spitsbergen Anlaşması’nı onaylamasıyla, Türk vatandaşları Svalbard’da mülk edinme, oturma, şirket kurma, ticaret ve bilimsel araştırma yapma hakkı kazandı. Karar, Türkiye’nin kutup araştırmalarına katkı sağlayacak ve bölgeye yönelik ilgiyi artırabilecek nitelikte; nitekim TÜBİTAK MAM, 25 Temmuz 2024’te bölgede son bilim seferini tamamlamıştı.

Grafik 2: Türkiye'nin Norveç'e İhracatında Başlıca Ürün Grupları (2024)

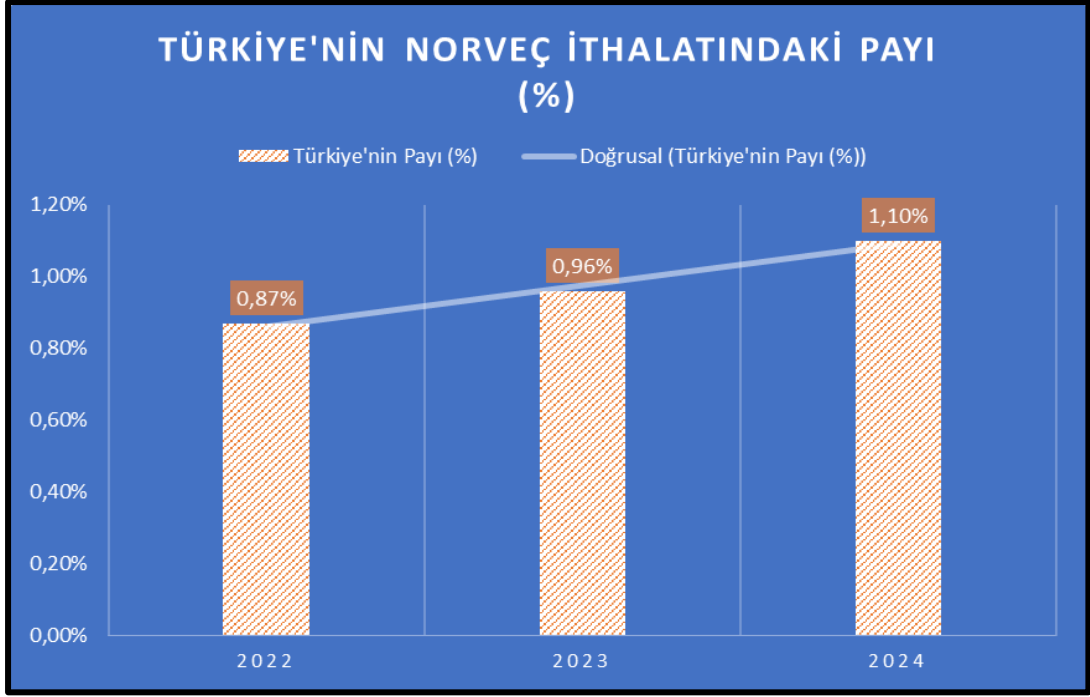
Kaynak: TradeMap

Grafik 3: Türkiye'nin Norveç'ten İthalatında Başlıca Ürün Grupları (2024)

Kaynak: TradeMap

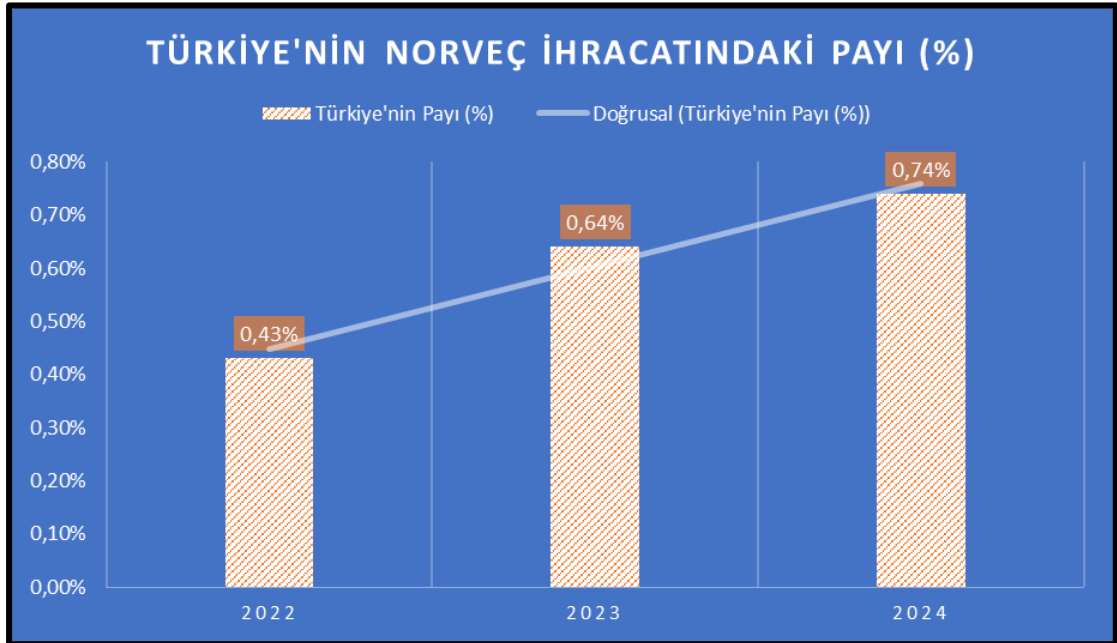
Grafik 4: Türkiye'nin Norveç'in Toplam İthalatındaki Payı

Kaynak: TradeMap

Grafik, Türkiye'nin Norveç'in toplam ithalatındaki payının 2022'de %0,87'den 2024'te %1,10'a yükselerek istikrarlı bir artış gösterdiğini ortaya koymaktadır.

Grafik 5: Türkiye'nin Norveç'in Toplam İhracatındaki Payı

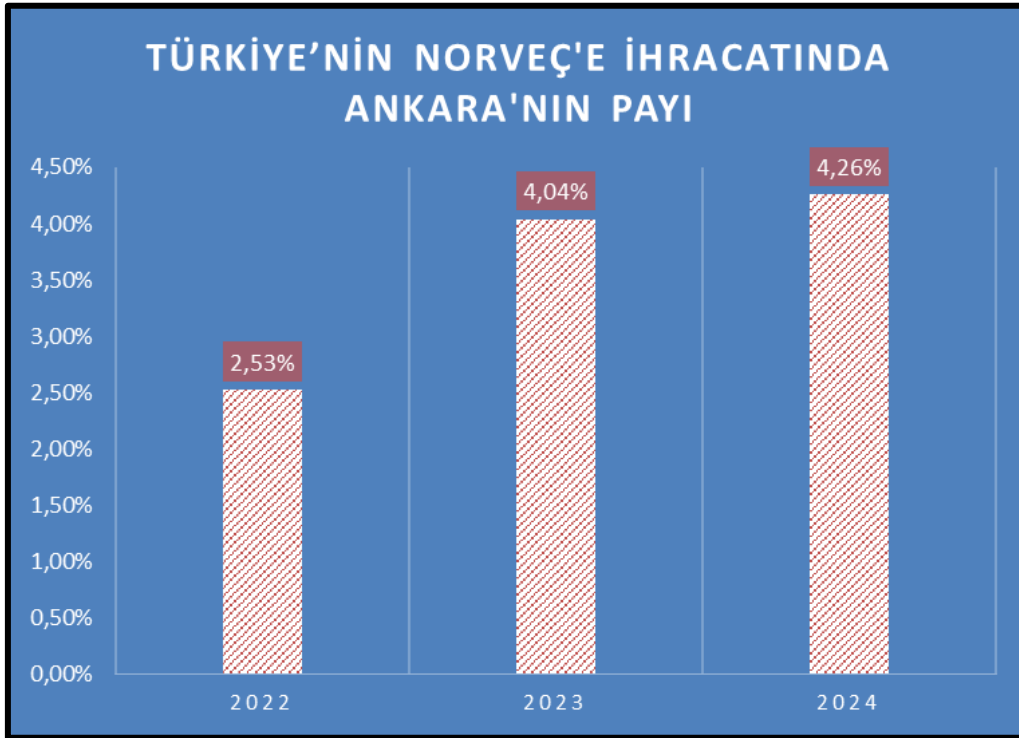
Kaynak: TradeMap

Grafik, Türkiye'nin Norveç'in toplam ihracatındaki payının 2022'de %0,43'ten 2024'te %0,74'e çıkarak düzenli bir yükseliş eğiliminde olduğunu göstermektedir.

ANKARA İLE NORVEÇ ARASINDAKİ DİŞ TİCARET

Ankara ile Norveç arasındaki dış ticaret verileri incelendiğinde, 2020 yılında 53,2 milyon dolar olan ihracat 2024'te 30,4 milyon dolara gerilerken; aynı dönemde ithalat 29,6 milyondan 58 milyon dolara yükselmiştir. Bu tabloya göre dış ticaret dengesi 2020'de ihracat lehine iken, 2021'de ithalatın artmasıyla açık verilmiş; 2022'de kısmen dengelenmiş, 2023'te ihracatın yükselmesiyle olumlu bir seviyeye ulaşmış; ancak 2024'te ithalatın yeniden hızlanmasıyla dış ticaret açığı derinleşmiştir. Genel olarak 2020–2024 döneminde Ankara'nın Norveç ile ticaretinde ihracat ve ithalat rakamlarının dalgalı bir seyir izlediği, buna bağlı olarak dış ticaret dengesinin de yıllar itibarıyla değişkenlik gösterdiği görülmektedir. Türkiye geneliyle kıyaslandığında Ankara'nın payı sınırlı olsa da benzer dalgalanmaları yansıtmaktadır. Başlıca ihracat kalemleri gemiler, motorlu araçlar, makineler, elektrikli cihazlar ve yağlar; ithalatta ise balık, mineral yağlar, makineler ve kimyasallar öne çıkmaktadır. EFTA Serbest Ticaret Anlaşması ve çifte vergilendirmeyi önleme anlaşması çerçevesinde yürüyen bu ilişkiler, 2024 verileriyle birlikte Ankara'nın Norveç ile ticaretinde artan bir potansiyele işaret etmektedir.

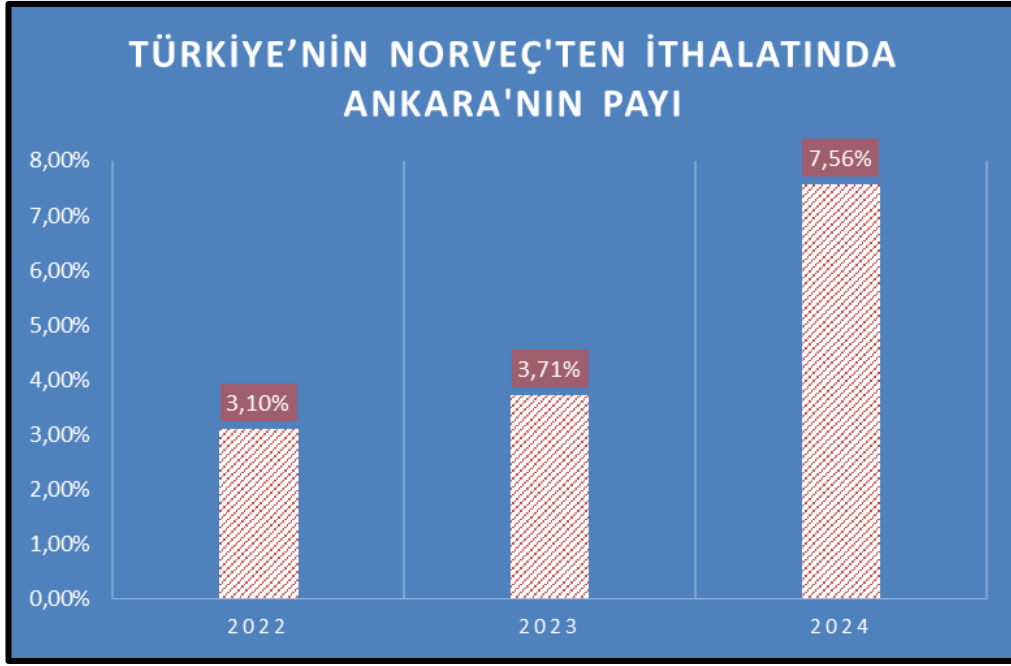
Grafik 6: Türkiye'nin Norveç'e İhracatında Ankara'nın Payı

Kaynak: TUIK

2022 yılında %2,53 olan Ankara'nın Türkiye'nin Norveç'e ihracatındaki payı, 2023'te %4,04'e yükselmiş ve 2024'te %4,26 ile artış trendini sürdürmüştür. Bu veriler, Ankara'nın Norveç pazarındaki ihracat katkısının son üç yılda düzenli bir şekilde arttığını göstermektedir. Özellikle 2023 yılında kaydedilen sıçrama, Ankara'nın ihracat kapasitesinde belirgin bir güçlenmeye işaret etmektedir.

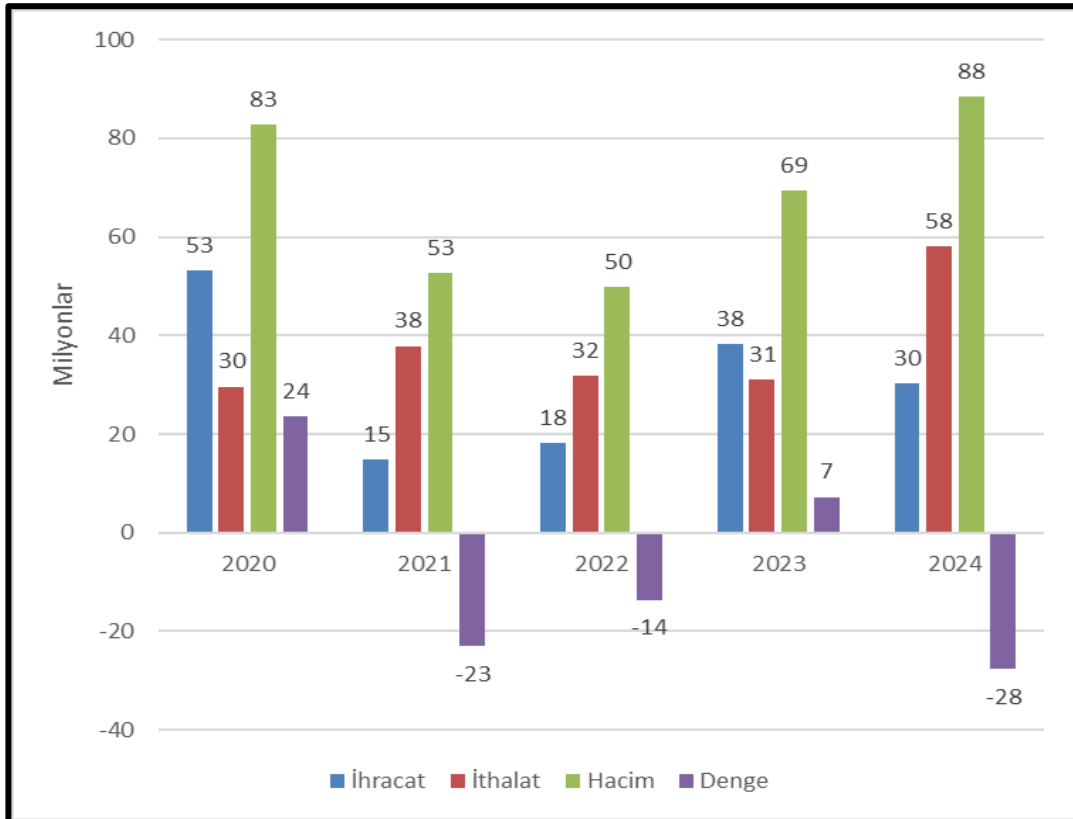
Grafik 7: Türkiye'nin Norveç'ten İthalatında Ankara'nın Payı

Kaynak: TUİK

Ankara'nın Türkiye'nin Norveç'ten ithalatındaki payı da benzer şekilde artış göstermiştir. 2022'de %3,10 olan oran, 2023'te %3,71'e çıkmış, 2024'te ise %7,56'ya ulaşarak dikkat çekici bir yükseliş kaydetmiştir. Bu gelişme, Ankara'nın Norveç ile ticarete sadece ihracatta değil, ithalatta da giderek daha önemli bir rol üstlendiğini ortaya koymaktadır.

Grafik 8: Ankara ile Norveç Arasındaki Dış Ticarete İhracat, İthalat, Hacim ve Denge

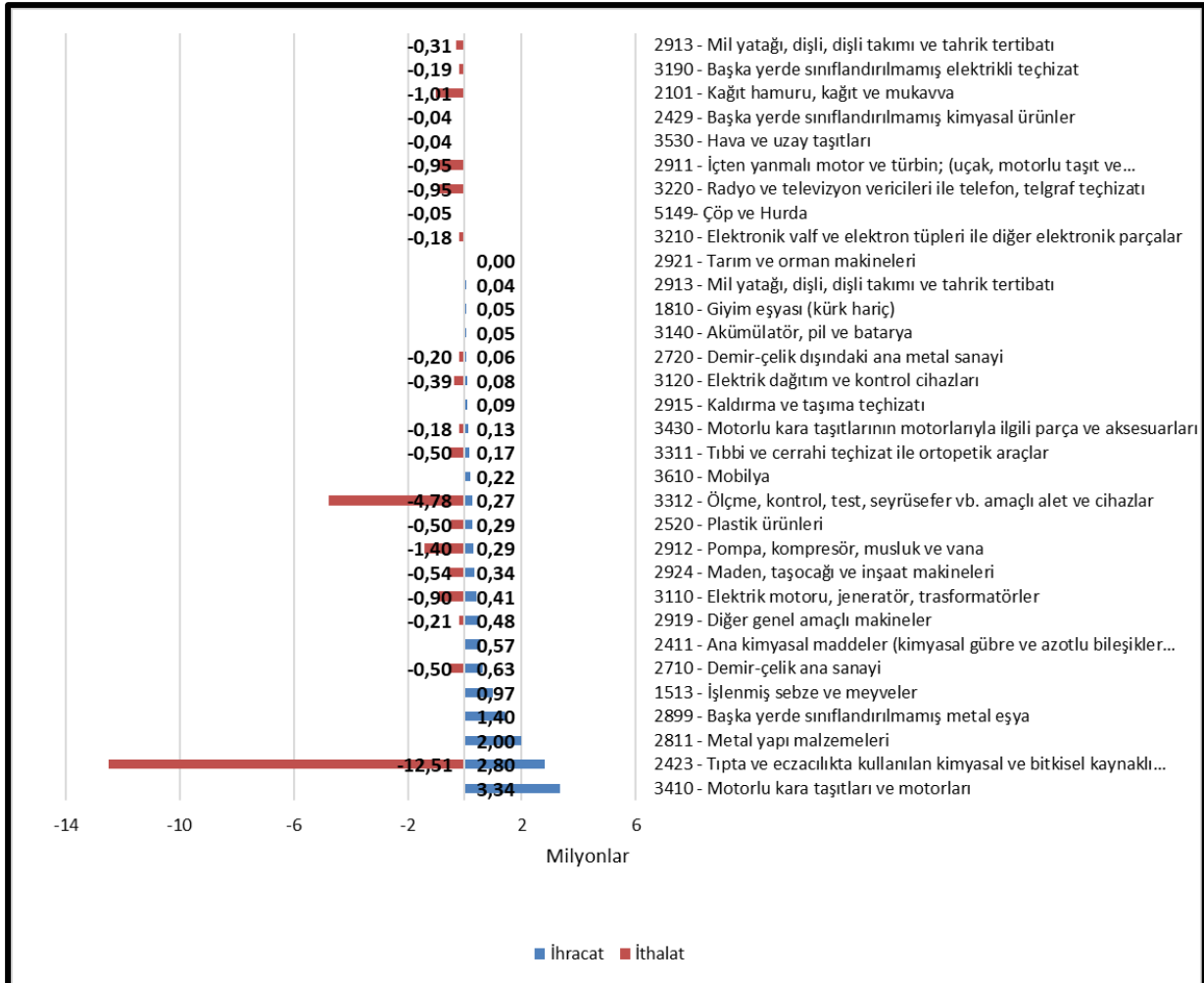
ANKARA İLE NORVEÇ DIŞ TİCARETİNDE BAŞLICA ÜRÜNLER

Ankara ile Norveç arasındaki dış ticaret, özellikle sanayi ve metal ürünleri üzerinden şekillenmektedir. İhracat tarafında öne çıkan kalemler arasında motorlu kara taşıtları ve motorları, tıpta ve eczacılıkta kullanılan kimyasal ürünler, metal yapı malzemeleri, başka yerde sınıflandırılmamış çeşitli metal eşyalar, işlenmiş sebze ve meyveler ile plastik ürünler yer almaktadır. Bu tablo, Ankara'nın Norveç'e yönelik ihracatında hem sanayi altyapısını güçlendiren hem de orta-yüksek teknoloji üretim kapasitesini yansıtan bir profil sunduğunu göstermektedir.

Buna karşılık, Ankara'nın Norveç'ten yaptığı ithalat daha çok sanayi hammaddeleri ve ara mallarına odaklanmaktadır. Demir-çelik ana sanayi ürünleri, ölçme-kontrol-test cihazları, mobilya, tıbbi ve cerrahi teçhizatlar, kâğıt hamuru ve mukavva, elektronik ekipmanlar ve enerji-elektrik dağıtım sistemleri gibi kalemler, Norveç'in Ankara'ya yönelik ihracatında öne çıkmaktadır. Bu durum, Norveç'in dış ticaret profilinin özellikle endüstriyel girdi, ileri teknoloji cihazlar ve işlenmemiş hammadde odaklı olduğunu ortaya koymaktadır.

Genel olarak Ankara-Norveç ticaret ilişkileri, Ankara'nın sanayi ürünleri ve işlenmiş mallar üzerinden katma değerli bir ihracat modeli benimsediğini; Norveç'in ise hammadde, enerji ve yüksek teknoloji cihazlar sunarak bu dengeyi tamamladığını göstermektedir. Bu karşılıklı yapı, iki ülke arasındaki ekonomik ilişkilerin hem sanayi altyapısına hem de teknolojik dönüşüme katkı sağladığını ortaya koymaktadır.

Grafik 9: Ankara ile Norveç Dış Ticaretinin Ürün Bazında Kırılımı (2022)

NORVEÇ’TEKİ ETKİNLİK VE FUARLAR

Norveç’te Türkiye ve Ankara Sanayi Odası üyeleri açısından öne çıkan fuarların başında **Nor-Shipping** gelmektedir. Denizcilik ve gemi inşası alanında dünyanın en prestijli fuarlarından olan bu etkinlikte Türkiye 2022 ve 2025’te yoğun katılım göstermiş, ASO üyeleri için denizcilik ekipmanları, makine üretimi ve metal işleme alanlarında iş birliği fırsatları doğmuştur.

Enerji sektöründe Stavanger ve Bergen’de düzenlenen **ONS** ve **OTD** fuarları, petrol, gaz ve enerji teknolojilerine odaklanmaktadır. ASO üyeleri açısından özellikle enerji ekipmanları ve yenilenebilir enerji çözümleri için iş birliği potansiyeli barındırmaktadır.

Trondheim ve Bergen’de gerçekleşen **Aqua Nor** ve **Nor-Fishing** fuarları, balıkçılık ve su ürünleri teknolojilerinde dünyanın önde gelen buluşmalarıdır. Gıda işleme makineleri, soğutma ve paketlenme teknolojileri alanında ASO üyeleri için yeni pazar imkânları sunmaktadır.

Tromsø’de düzenlenen **Arctic Frontiers** ise sürdürülebilir kalkınma, çevre ve enerji konularına odaklanmakta olup, yeşil dönüşüm ve çevre teknolojileri bağlamında ASO üyeleri için iş birliği fırsatları yaratmaktadır.

ANKARA’DA GERÇEKLEŞTİRİLEN NORVEÇ–TÜRKİYE ETKİNLİKLERİ

Call for Proposals: “Promotion of Norwegian Arts and Culture” Programı
Norveç Büyükelçiliği, 2025 yılı için Norveç sanatı ve kültürünü Türkiye ve Azerbaycan’da tanıtmayı amaçlayan küçük ölçekli projelere yönelik hibe çağrısı açmıştır. Bu program çerçevesinde, Norveçli ve Türk kültür kurumları arasında iş birliğini güçlendirmeye yönelik projeler desteklenecektir.

TN Business Meeting- Üçüncü Toplantı

23 Mayıs’ta Norveç Büyükelçiliği ev sahipliğinde “Third TN (Türkiye–Norveç) Business Meeting” adı altında bir iş geliştirme toplantısı gerçekleştirilmiştir. Bu tür etkinlikler Norveç–Türkiye ticari ilişkilerine doğrudan katkı sağlamaktadır.

Ankara Nordic Music Festival

Skandinavyalı müzik grupları ve sanatçılarının Ankara’ya geldiği bu festival, bu yıl altıncı kez düzenlenmektedir. Norveç kültürel platformlarıyla doğrudan ilişkili olmamakla birlikte, bölgesel müzik kültürlerini tanıtmaya açısından benzer bir kültürel etkileşim imkânı sunmaktadır.

İŞ BİRLİĞİ ALANLARI VE SOMUT ÖNERİLER

- **Yeşil Teknoloji ve Enerji Verimliliği**

ASO üyesi firmalar, Norveç kaynaklı karbon yakalama ve depolama (CCS) teknolojilerinin pilot uygulamalarını gerçekleştirebilir. Enerji verimliliği ve depolama çözümleri için Norveçli şirketlerle ortak projeler geliştirilebilir. ASO öncülüğünde Ankara’da kurulacak yenilenebilir enerji test ve sertifikasyon laboratuvarı, Norveç’in hidroelektrik ve offshore rüzgâr deneyimi ile Türkiye’nin güneş enerjisi ve batarya teknolojilerini bir araya getirebilir.

- **Denizcilik ve Savunma Sanayi**

ASO’nun makine ve metal işleme firmaları, Norveç’in gemi inşa ve yan sanayi tedarik zincirinde tedarikçi olarak konumlanabilir. Nor-Shipping fuarı kapsamında, ASO

organizasyonu ile sektörel eşleştirme toplantıları düzenlenerek yeni iş bağlantıları kurulabilir. Ayrıca ASO üyesi savunma sanayii şirketleri (ASELSAN, TUSAŞ vb.), denizcilik elektroniği, radar ve insansız deniz araçları alanlarında Norveç firmalarıyla ortak Ar-Ge faaliyetleri yürütebilir.

- **Su Ürünleri ve Gıda Teknolojileri**

ASO'nun gıda işleme makineleri ve soğutma teknolojilerinde güçlü üyeleri, Norveç'in balıkçılık sektörüyle birleşerek Ankara merkezli bir 'Su Ürünleri İşleme Teknolojileri Kümelenmesi' oluşturabilir. Ayrıca Ankara'nın tahıl, bakliyat, et ve işlenmiş gıda kapasitesi, Norveç'in ithalat ihtiyacıyla örtüşmektedir. Özellikle sağlıklı ve organik ürünler için ASO üyeleri ihracat potansiyeli yakalayabilir.

- **Makine, Elektronik ve Yazılım**

ASO üyesi firmalar, Norveç'in ithalatında önemli paya sahip makineler ve elektronik ürünlerde güçlü bir tedarikçi olabilir. Ankara, savunma elektroniği, yazılım, medikal cihaz ve endüstriyel makine üretiminde öne çıkmaktadır. Bu firmalar, özellikle yazılım tabanlı çözümler ve dijital teknolojilerde Norveç pazarına açılabilir.

- **Sağlık ve Biyoteknoloji**

ASO çatısı altındaki üniversite-sanayi iş birlikleri, Norveç'in dışa açık sağlık pazarına yönelik projeler geliştirebilir. Ankara'da faaliyet gösteren medikal cihaz ve biyoteknoloji firmaları, Norveçli partnerlerle ortak ürün ve araştırma projelerine yönelebilir.

- **Eğitim, Fonlama ve Kurumsal İş Birlikleri**

ASO'nun yönlendirmesiyle TÜBİTAK fonları, Norveç Araştırma Konseyi destekleriyle eşleştirilerek yeşil dönüşüm, enerji ve akıllı imalat projelerine kaynak sağlanabilir.

GENEL DEĞERLENDİRME

Norveç; denizcilik, enerji, su ürünleri ve çevre teknolojileri alanlarında küresel ölçekte lider bir konuma sahip olup, sürdürülebilirlik ve yenilikçilik odaklı ekonomik yapısıyla öne çıkmaktadır. Türkiye'nin güçlü sanayi altyapısı ve Ankara Sanayi Odası üyelerinin üretim kapasitesi ile değerlendirildiğinde, iki ülke arasında stratejik iş birliği için geniş bir potansiyel mevcuttur.

Ankara Sanayi Odası'nın Norveç Büyükelçiliği, ticaret odaları, araştırma kurumları ve sektörel birliklerle sürdüreceği düzenli temaslar, karşılıklı güçlü yanların eşleştirilmesine ve somut projelerin geliştirilmesine zemin hazırlayacaktır. Özellikle **denizcilik yan sanayiinde tedarik zinciri iş birlikleri, yenilenebilir enerji ve enerji verimliliği teknolojilerinde ortak Ar-Ge projeleri, su ürünleri işleme ve soğuk zincir teknolojilerinde ticari iş birlikleri ve yeşil dönüşüm projelerinde fon eşleştirme modelleri** öncelikli alanlar olarak öne çıkmaktadır.

Bu doğrultuda:

- **Kısa vadede**, Nor-Shipping ve enerji fuarlarına ASO koordinasyonu ile firmaların katılımı, sektörel eşleştirme toplantılarının yapılması,
- **Orta vadede**, yenilenebilir enerji, çevre teknolojileri ve akıllı imalat alanlarında pilot projelerin geliştirilmesi,
- **Uzun vadede**, Ankara merkezli bir "Türkiye-Norveç Sanayi İş birliği Platformu"nın kurulması, iki ülke arasındaki iş birliğini daha kurumsal ve sürdürülebilir hale getirecektir.

Bu yaklaşım, yalnızca iki ÷lke arasındaki ticaret hacmini artırmakla kalmayacak, aynı zamanda teknoloji transferini hızlandıracak ve T÷rk sanayisinin yeşil dönüş÷m sürecine de ivme kazandıracaktır.

Saygılarımızla,